

VÅLER KOMMUNE TEKNISKE TJENESTER
Kjosveien 1 (JE)
1592 Våler i Østfold

Saksbehandler:
Øystein Hansgård Gjelsvik

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Våler avløpsnett i Kambo RA Kontrollnummer: 2023.112.I.SFOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Adam Lesniewski

Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken:
Øystein Hansgård Gjelsvik

Andre deltagere fra virksomheten:
Frank Negård
Fredrik Saxegaard

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Oslo og Viken:
Hilde Sundt Skålevåg
Andreas Røed

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Våler avløpsnett i Kambo RA den 14.11.2023. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Oslo og Viken avdekket 3 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Kommunen mangler skriftlig dokumenterte miljømål.
- Kommunen har ikke oversikt over viktige lov- og myndighetskrav knyttet til avløpsnettet.
- Kommunen mangler enkelte skriftlige rutiner for å begrense og forebygge forurensning.

Anmerkninger:

- Kommunen har ikke en hovedplan for avløp.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

6. desember 2023	Øystein Hansgård Gjelsvik	Hilde Sundt Skålevåg
dato	kontrollør	seksjonssjef

Statsforvalteren i Oslo og Viken

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: VÅLER KOMMUNE TEKNISKE TJENESTER	
Organisasjonsnr.: 976636511	Eies av: 974637510
Bransjenr. (NACE-kode): 37.000 - Oppsamling og behandling av avløpsvann	

Kontrollert enhet

Navn: Våler avløpsnett i Kambo RA	Anleggsnr.: 3018.0010.01
Kommune: Våler i Viken	Fylke: Viken
Anleggsaktivitet: Offentlig avløpsnett	
Tillatelse gitt: 9. november 2007	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Tillatelse
- Organisering av avløp i kommunen
- Drift og vedlikehold
- Planer og styringsdokumenter

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan det også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Våler kommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Våler kommune innen 1. mars 2024 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfovpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Oslo og Viken v/Øystein Hansgård Gjelsvik.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 30. oktober 2023. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Våler kommune bli ilagt et gebyr på kr 37 400,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Oslo og Viken. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Kommunen mangler skriftlig dokumenterte miljømål.

Dette er avvik fra følgende krav i regelverket:

Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd, punkt 4.

Beskrivelse av krav:

Internkontroll innebærer at kommunen skal ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt.

Virksomheten skal fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet. Dette skal dokumenteres skriftlig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Under tilsynet ble det ytret et tydelig miljømål om null utslipp fra avløpssystemet. Dette fremstod som en tydelig felles oppfatning hos de ansatte.

Dette miljømålet, og eventuelt andre miljømål, var ikke dokumentert skriftlig i kommunens internkontroll. Skriftlig dokumenterte miljømål er viktige for virksomheten, blant annet for å kunne vurdere tiltak og fremgang mot satte mål.

Avvik 2

Kommunen har ikke oversikt over viktige lov- og myndighetskrav knyttet til avløpsnett.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften, § 5 andre ledd, punkt 1.

Tillatelse etter forurensningsloven til drift av avløpsanlegg for Våler kommune punkt, 3.2 *Utslippssted*.

Beskrivelse av krav:

Internkontrollforskriften krever at de lover og forskrifter som gjelder for virksomheten er tilgjengelige, og at virksomheten har oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten.

Tillatelsen stiller en rekke krav og vilkår. Punkt 2.3 sier at det til enhver tid skal foreligge en gyldig avtale mellom de berørte parter om samarbeidet med føring av avløpsvann fra Våler kommune inn på Moss avløpsnett i MOVAR-Kambo avløpsanlegg.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Kommunen kunne ikke under tilsynet dokumentere at vilkår i tillatelsen er forankret i kommunens internkontrollsystem. Det var heller ikke dokumentert ansvar knyttet til overholdelse av vilkår i tillatelsen i internkontrollen. På grunn av manglende kjennskap til tillatelsen har kommunen driftet avløpsnett i henhold til funksjonskrav, fremfor krav i tillatelsen. Tillatelsens krav skal være tilgjengelig og kjent for alle som jobber med avløp i kommunen, men dette kunne ikke dokumenteres under tilsynet.

Tillatelsen stiller krav om at det skal foreligge en gyldig avtale mellom Våler kommune og Moss kommune angående samarbeidet på avløpsområdet. Kommunen bekreftet muntlig at denne eksisterer, men kunne ikke under tilsynet fremlegge denne.

Avvik 3

Kommunen mangler enkelte skriftlige rutiner for å begrense og forebygge forurensning.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd, punkt 7 og 8.

Beskrivelse av krav:

Kommunen skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Kommunen skal foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt. Dette må dokumenteres skriftlig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Det ble under tilsynet avdekket en manglende rutine som beskriver gjennomføring og årlig gjennomgang og oppdatering av miljørisikovurderingen, og mangler i andre skriftlige rutiner.

Kommunen gjennomfører årlig en revidering av miljørisikovurderingen for ytre miljø. Det er likevel ikke dokumentert skriftlige rutiner for når og hvordan denne gjennomgangen skal skje, samt hvem som er ansvarlig for at dette blir gjennomført.

Kommunen har en handlingsplan med tiltak som er vurdert med utgangspunkt i risikoanalysen. Handlingsplanen mangler likevel beskrivelse av hvem som er ansvarlig i kommunen for å sørge for at tiltak blir gjennomført, samt konkrete tidsfrister for utførelse av tiltak. Dette vil gjøre det enklere å dokumentere om tiltak er utført eller ikke.

Kommunen har et avvikssystem, og en rutine for å registrere avvik. Denne rutinen var noe mangelfull, da det ikke var tydelig definert hva et avvik på ytre miljø er. Det er viktig at alle i kommunen som jobber med avløp vet når og i hvilke tilfeller det skal meldes avvik.

Øvrige rutinebeskrivelser i kommunens internkontrollsystem mangler dato for opprettelse/endring, når rutinebeskrivelsen ble godkjent og av hvem, samt et ID-nummer for rutinen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Kommunen har ikke en hovedplan for avløp.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:

Kommunen har per dags dato ikke en hovedplan for avløp, men har selv et uttalt ønske og en plan om å utarbeide dette. Hovedplanen vil være et viktig verktøy i organisering, planlegging, prioritering og tidfesting av arbeidet på avløpsområdet. Dette vil også være et viktig verktøy for kommunikasjonen med kommuneledelsen.

8. Andre forhold

Statsforvalteren informerte Våler kommune om behovet for å søke ny utslippstillatelse for avløpsledningsnett. Tillatelsen fra 2007 må oppdateres, og det er behov for å oppdatere rammen i tillatelsen. Det vil også bli nødvendig med ny tillatelse ved nedleggelse av KAMBO rensesanlegg og overføringsledning til nye Fuglevik rensesanlegg.

I den forbindelse ble det også informert om at kommunen må lage et oversiktskart over tettbebyggelsens geografiske utbredelse, i tillegg til beregningene i PE som allerede finnes.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter.
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren.